

Zeszyt 173 (T.42/2)

Ukazał się w kwietniu 2004 r. Obejmuje hasła: **Staniszewska Konstancja - Starczewski Marian**.

W gronie 13 różnych Staniszewskich zwraca uwagę opowieść o życiu stuletniego posła na Sejm - **Zygmunta Staniszewskiego** (1686-1785), a także jego syna **Tadeusza**, posła na sejm rozbiorowy, księdza romansującego z wojewodziną nowogrodzką, który porzucił stan duchowny, ożenił się z córką szambelana pruskiego, po czym został aresztowany, by nie zakłócać romansu żony z synem targowiczana. W liczącej 33 hasła grupie Stankiewiczów wyróżnia się **Marcin Stankiewicz**, polski poseł w Turcji, usiłujący realizować interes Rzeczypospolitej wobec dramatycznie zmieniających się orientacji politycznych po śmierci Augusta III Sasa. **Kazimierz Stankiewicz** (1818-1895), wykonawca dwóch skrytobójczych zamachów na przedstawicieli władz zaborczych w Krakowie, był wujem i opiekunem Stanisława Wyspiańskiego, wywierającym znaczny wpływ na swego wychowanka. **Mamert Stankiewicz** (1889-1939), oficer polskiej Marynarki Wojennej - to z kolei legendarny "Znaczy kapitan", dowódca m/s "Piłsudski", poległy na Morzu Północnym w pierwszych miesiącach II wojny światowej. Frapujące są też koleje życiowe Stankiewiczów narodowości białoruskiej, uwzględnionych w Polskim Słowniku Biograficznym ze względu na ich polskie obywatelstwo. Z rodziny tej wywodzili się: **Adam Stankiewicz** (1892-1949) - ksiądz katolicki, działacz chadecki, poseł na Sejm II RP, zmarły w sowieckim łagrze, **Jan Stankiewicz** (1891-1976) - językoznawca i historyk, po wojnie działacz emigracyjny w USA, **Stanisław Stankiewicz** (1907-1980) - polonista i polityk, w czasie II wojny światowej kolaborujący z Niemcami, zwykle mylony ze **Stanisławem Stankiewiczem** (1886-1964), poetą i zesłańcem, zmarłym w sowieckim Wilnie. Tożsamość wszystkich tych białoruskich Stankiewiczów została do końca ustalona dopiero u nas.

Znajdujemy też w zeszycie życiorys XV-wiecznego przyrodnika i lekarza **Jana Stanko**, autora największego w ówczesnej Europie słownika roślin i zwierząt, człowieka, który przeprowadził pierwszą znaną w Polsce operację (na Janie Długoszu). Są tu biogramy reformatorów religijnych w Polsce XVI wieku: Niemca **Fryderyka Staphylusa** i Włocha **Franciszka Stankara** (oraz jego syna Franciszka Stankara młodszego). Jest też opowieść o życiu słynnego błazna ostatnich Jagiellonów - **Stanisława Stańczyka**, w tym i o jego wielowiekowej legendzie. Z trefnisiem sąsiaduje kontrowersyjny polityk i działacz socjalistyczny **Jan Stańczyk** (1886-1953), z nim zaś - budzący równie rozbieżne opinie **Jan Stapiński** (1867-1946), jeden z twórców polskiego ruchu ludowego. Amatorzy historii najnowszej znajdą w zeszycie portret działacza NSZZ "Solidarność" **Adama Stanowskiego** (1927-1990). Zapoznamy się z XVII-wiecznym rotmistrzem **Krzysztofem Stapkowskim**, który w r. 1649 przekradł się z oblężonego przez Kozaków Zbaraża do króla Jana Kazimierza, stając się drugim (obok Mikołaja Skrzetuskiego - jego życiorys opublikowaliśmy w zeszycie 158) pierwowzorem bohatera "Ogniem i mieczem" Sienkiewicza. Jeden z ostatnich biogramów w zeszycie ukazuje postać **Eugeniusza Starczewskiego** (1862-1927), zapomnianego polityka i publicysty, który w swym myśleniu o polskiej polityce wschodniej był w istocie prekursorem Jerzego Giedroycia.

Życiorysy zamieszczone w zeszycie 173 PSB:

Staniszewska Konstancja (1867-1944), pisarka
Staniszewski Bogumił (1924-1995), inżynier, prof. Polit. Warszawskiej
Staniszewski Jan (zm.1505), rektor Uniw. Krakowskiego
Staniszewski Jan (1929-1990), technolog drewna, prof. Akad. Rolniczej w Poznaniu
Staniszewski Marian (1858-1926), lekarz
Staniszewski Robert (1925-1988), cybernetyk, prof. Wojskowej Akademii Technicznej
Staniszewski Stanisław Zygmunt (1864-1925), adwokat, minister pracy i opieki społecznej
Staniszewski Tadeusz (ur.po 1748 - zm.po 1794), poseł na sejm, szambelan
Staniszewski Waclaw (1886-1941), ekonomista, dyrektor Banku Rolnego
Staniszewski Walenty (1859-1920), adwokat, wiceprezydent Krakowa
Staniszewski Walerian (1822-1906), powstaniec styczniowy
Staniszewski Władysław (1901-1989), ksiądz, rektor Polskiej Misji Katolickiej w Anglii

Staniszewski Zygmunt Jan (1686-1785), sędzia ziemski, poseł na sejmy
Staniszuk Teofil (1880-1941), agrotechnik, poseł na sejmy
Stankar Franciszek (1501-1574), teolog reformacyjny
Stankar Franciszek młodszy (1562-1621), minister kalwiński
Stanke Ludwik (1920-1988), dziennikarz, socjalista
Stankiewicz Adam (1892-1949), ksiądz katolicki, działacz białoruski
Stankiewicz Aleksander (1804-1879), lekarz
Stankiewicz Aleksander (1824-1892), malarz
Stankiewicz Henryk (1904-1977), architekt
Stankiewicz (z Billewiczów) Jan Mikołaj h. Mogiła (zm.1657), pisarz wielki litewski
Stankiewicz Jan (1829,1830 lub 1832-1882), farmakolog, prof. Uniw. w Charkowie
Stankiewicz (Mogiła-Stankiewicz) Jan (1862-1945), płk armii ros., gen brygady WP
Stankiewicz Jan Andrzej (1890-1952), dziennikarz
Stankiewicz Jan (Janka) (1891-1976), działacz białoruski, językoznawca, historyk
Stankiewicz Jerzy Józef (1923-1994), historyk architektury, konserwator zabytków
Stankiewicz Józef Maciej Ambroży (1781 lub 1782-1873), kapelan w powst. listopad.
Stankiewicz Józef (1800-1874), lekarz
Stankiewicz Karol (ok.1834-1898), powstaniec styczniowy
Stankiewicz Kazimierz (1818 lub 1820-1895), spiskowiec, opiekun St. Wyspiańskiego
Stankiewicz Ludwik Antoni (1908-1956), ppłk WP
Stankiewicz Mamert (1889-1939), kapitan żegluga wielkiej
Stankiewicz Marcin (XVIII w.), poseł polski do Turcji
Stankiewicz Maurycy (1856-1892), księgarz, antykwariusz
Stankiewicz (z Billewiczów) Michał h. Mogiła (zm.1680), podkomorzy żmudzki
Stankiewicz Michał (1923-1985), prezes Nacz. Rady Kościoła Chrześcijan Baptystów
Stankiewicz (z Billewiczów) Mikołaj h. Mogiła (zm.ok.1581/2), podkomorzy żmudzki
Stankiewicz Piotr (1822-1863), uczestnik walk z Rosją na Kaukazie
Stankiewicz Remigiusz (1886-1960), lekarz pediatra, prof. Uniw. Warszawskiego
Stankiewicz Roman Wiktor (1898-1940), oficer marynarki wojennej
Stankiewicz Roman Juliusz (1921-1985), aktor
Stankiewicz Stanisław (1886-1964), księgarz, poeta białoruski
Stankiewicz Stanisław (1907-1980), polonista, działacz białoruski
Stankiewicz Tomasz (1902-1940), kolarz, olimpijczyk
Stankiewicz Wacław (1866-1940), inżynier leśnik
Stankiewicz Władysław (1837-1929), powstaniec styczniowy, chirurg
Stankiewicz Władysław (1900-1975), chemik, lekarz weterynarz, prof. SGGW
Stankiewicz Zbigniew (1930-1990), historyk
Stankiewiczówna Zofia (1862-1955), graficzka, malarka, działaczka ruchu kobiecego
Stanko Jan (zm.1493), lekarz, przyrodnik
Stankovski Vojo (1940-1989), aktor, reżyser
Stankowa Maria (1904-1988), historyk, archiwista
Stano Andrzej (zm.1659), podkomorzy sanocki, poseł na sejmy
Stano Jerzy (zm. po r.1638), chorąży sanocki, starosta sądecki
Stanowski Adam (1927-1990), działacz katolicki i solidarnościowy
Stanowski Jakub Józef (1818-1889), weterynarz, nauczyciel, uczestnik rewolucji 1848 r.
Stanula Emil (1935-1999), redemptorysta, patrolog
Stańczakowa Jadwiga (1919-1996), dziennikarka, poetka, lama buddyjski
Stańczewski Józef (1901-1935), pisarz, działacz polonijny w Brazylii
Stańczyk ze Słupska, Rudy i Gródka (zm. po 1424), starosta i podsędek wieluński
Stańczyk Andrzej z Rudy (zm.ok.1510), pokojowiec królewski, wojski wieluński, stolnik bełski
Stańczyk Andrzej (1902-1973), powstaniec śląski, płk WP
Stańczyk Jan (1886-1953), działacz socjalistyczny, minister pracy i opieki społecznej
Stańczyk Stanisław z Rudy i Diakonowa (zm.1483), kasztelan połaniecki
Stańczyk Stanisław (ok.1470?- po 1556), błazen na dworze Jagiellonów
Stańczykowski Kazimierz Wiktor (1901-1937), prawnik, działacz społ.

Stański Feliks Józef (1909-1963), lekarz weterynarii, prof. WSR w Lublinie
Stański Kajetan Piotr (1805-1879), lekarz, emigrant
Stapel (Stapil) Arnold (po 1360-1416), biskup chełmiński
Stapf Stanisław (1907-1986), reżyser, dyrektor teatrów lalek
Staphylus Fryderyk (1512-1564), teolog luterański, następnie katolicki
Stapińska (Gut-Stapińska) Aniela (1898-1954), pisarka góralska
Stapiński Jan (1867-1946), współtwórca ruchu ludowego
Stapiński Władysław (1897-1942), malarz, mąż Anieli Gut-Stapińskiej
Stapkowski Krzysztof (ok.1621-1667?), rotmistrz jazdy, zbarażczyk
Star Janusz (1896-1973), reżyser filmowy
Starczewska- Chorążyna Halina (1895-1986), chemik, działaczka konspiracyjna
Starczewski Albert (1818-1901), publicysta, wydawca, literat rosyjski
Starczewski Antoni (1924-2000), rzeźbiarz, malarz, ceramik, grafik
Starczewski Eugeniusz (1862-1927), publicysta, polityk
Starczewski Feliks (1868-1946), kompozytor, muzykolog
Starczewski Jan (1904-1981), działacz konspiracyjny, więzień obozów niemieckich
Starczewski Leonard (ok.1580-1638), prowincjał bernardynów
Starczewski Marcin (zm.1653), kanonik, opat w Trzemesznie
Starczewski Marian Antoni (1924-1988), chemik, prof. Polit. Śląskiej i Polit. Warszawskiej